

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 905/2020
14.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Милунке Цветковић и Радослава Петровића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљених АА и ББ, због кривичног дела проневера у обављању привредне делатности у саизвршилаштву из члана 224. став 1. у вези члана 33. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ, адвоката Николе Јасика, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Старој Пазови К-289/19 од 04.09.2019. године и Вишег суда у Сремској Митровици 2КЖ1-305/19 од 01.04.2020. године, у седници већа одржаној дана 14.10.2020. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ, адвоката Николе Јасика, па се **УКИДАЈУ** правноснажне пресуде Основног суда у Старој Пазови К-289/19 од 04.09.2019. године и Вишег суда у Сремској Митровици 2КЖ1-305/19 од 01.04.2020. године и предмет враћа Основном суду у Старој Пазови на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Основног суда у Старој Пазови К-289/19 од 04.09.2019. године окривљени АА и ББ су оглашени кривим због извршења кривичног дела проневера у обављању привредне делатности у саизвршилаштву из члана 224. став 1. у вези члана 33. КЗ и изречене су им условне осуде тако што су им утврђене казне затвора у трајању од по 5 (пет) месеци и истовремено одређено да се исте неће извршити ако окривљени у року проверавања од 2 (две) године од дана правноснажности пресуде не изврше ново кривично дело.

Истом пресудом оштећени „Напредак“ АД Стара Пазова је упућен да постављени имовинскоправни захтев оствари у парничном поступку. Окривљени су обавезани да плате трошкове кривичног поступка, а чији износ ће бити утврђен посебним решењем у смислу одредбе члана 262. став 2. ЗКП.

Пресудом Вишег суда у Сремској Митровици 2КЖ1-305/19 од 01.04.2020. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљених АА и ББ, адвоката

Николе Јасике и потврђена је пресуда Основног суда у Старој Пазови К-289/19 од 04.09.2019. године.

Бранилац окривљених АА и ББ, адвокат Никола Јасика поднео је захтев за заштиту законитости само против правноснажне пресуде Вишег суда у Сремској Митровици 2КЖ1-305/19 од 01.04.2020. године, с тим што из садржине захтева очигледно произилази да се побијају обе правноснажне пресуде, због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 9), члана 438. став 2. тачка 1), 2) и 3), члана 439, члана 422, члана 501. и члана 503. ЗКП, те повреда закона из члана 22. и 224. КЗ, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев, те да преиначи првостепену и другостепену пресуду тако што ће окривљене АА и ББ ослободити од оптужбе.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је основан.

По налажењу Врховног касационог суда основано бранилац окривљених АА и ББ, у поднетом захтеву указује да је доношењем пресуде Основног суда у Старој Пазови К-289/19 од 04.09.2019. године учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, јер је том пресудом оптужба прекорачена, а коју повреду није отклонио другостепени суд доносећи побијану другостепену одлуку у поступку по жалби на првостепену пресуду, иако је на ову битну повреду одредаба кривичног поступка у својој жалби указивао бранилац окривљених АА и ББ.

Наиме, из списка предмета произилази да је окривљенима АА и ББ оптужним предлогом Основног јавног тужиоца у Старој Пазови КТО-119/19 од 26.03.2019. године, измењеним поднеском јавног тужиоца од 17.07.2019. године, стављено на терет извршење кривичног дела проневера из члана 364. став 1. у вези члана 33. КЗ. Окривљенима је стављено на терет да су „дана 07.06.2018. године у оштећеном АД „Напредак“ из Старе Пазове РЈ, фарма ... „ВВ“ на ..., окривљени АА и ББ ..., у заједници и по претходном међусобном договору, у намери да себи прибаве противправну имовинску корист присвојили покретне ствари које су им поверене на раду у оштећеном АД „Напредак“ из Старе Пазове и то окривљеном АА као ... техничару и окривљеном ББ као помоћном раднику на секцији одгајивалиште и то лекове ... власништво оштећеног АД „Напредак“, на тај начин што су окривљени наведене лекове спаковали у цакове и убацили у трактор који са фарме ... износи смеће, те је окривљени ББ 2 комада лека Dgaxin по цени од 30.000,00 динара по комаду и 6 комада лека Suvaxin по цени од 7.333,00 динара по комаду ставио у цепове прслука, који прслук је ставио у ормарић који користи ГГ и који прслук су са лековима у њему пронашли радници оштећеног, на који начин је окривљени АА прибавио себи противправну имовинску корист у износу од 115.473,00 динара, а окривљени ББ

прибавио себи противправну имовинску корист у износу од 219.417,00 динара, при чему су окривљени били свесни забрањености свог дела“.

Према одредби члана 420. став 1. ЗКП пресуда се може односити само на лице које је оптужено (субјективни идентитет пресуде и оптужбе) и само на дело које је предмет оптужбе садржане у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници (објективни идентитет пресуде и оптужбе), а одредбом става 2. истог члана је прописано да суд није везан за предлоге тужиоца у погледу правне квалификације кривичног дела. Дакле, из цитираних законских одредби произилази да закон не захтева идентитет у погледу правне оцене дела, али да захтева да између оптужбе и пресуде постоји идентитет и подударност у погледу субјективне и објективне истоветности дела, тако да евентуалне измене чињеничног описа дела у изреци пресуде морају остати у границама чињеничног основа из оптужбе, тачније у границама оних чињеница и околности на којима се оптужба заснива.

Међутим, првостепени суд је, доносећи побијану првостепену пресуду, којом је изменио чињенични опис кривичног дела дат у оптужном акту јавног тужиоца и окривљене огласио кривим за кривично дело проневера у обављању привредне делатности у саизвршилаштву из члана 224. став 1. у вези члана 33. КЗ, повредио објективни идентитет оптужбе. Пре свега, првостепени суд је, сходно утврђеном чињеничном стању, из чињеничног описа кривичног дела у изреци пресуде у односу на окривљеног ББ изоставио чињеницу од битног значаја за утврђивање бића предметног кривичног дела и то да су овом окривљеном покретне ствари, које је присвојио, биле поверене на раду у оштећеном предузећу, те је у тој ситуацији, а како би окривљеног ББ огласио кривим за исти облик саучесништва који му је стављен на терет - саизвршилаштво, у чињенични опис кривичног дела унео нове чињенице које се односе на елементе саизвршилаштва из члана 33. КЗ, а које не садржи оптужни акт, додавањем речи: „тако што је окривљени ББ остварујући заједничку одлуку с умишљајем битно допринео извршењу кривичног дела (ставивши те лекове у џак за смеће, након чега је окривљени АА тај џак за смеће са лековима изнео из просторија прасилишта и убацио у трактор који са фарме односи смеће“). У ситуацији изостављања напред наведене чињенице везано за окривљеног ББ и то да су му присвојене покретне ствари биле поверене на раду у оштећеном предузећу, изменом облика саизвршилаштва у односу на оно које је било предмет оптужења (учествовањем у радњи извршења са умишљајем окривљени заједнички извршили кривично дело), које услед изостављања напред наведене чињенице више не може да опстане, суд је изашао из оквира објективних елемената дела овог окривљеног, описаног у оптужном акту.

Поред тога, првостепени суд је у изреку првостепене пресуде иза речи у оштећеном „Напредак“ АД Стара Пазова додао речи „као субјекту привредног пословања“, што окривљенима није стављено на терет оптужним актом јавног тужиоца, при чему се ради о чињеници која је од битног значаја за утврђивање бића предметног кривичног дела и наведена измена је у конкретном случају била основ за другу правну квалификацију кривичног дела од стране суда - кривично дело проневера у обављању привредне делатности у саизвршилаштву из члана 224. став 1. у вези члана 33. КЗ. При овоме треба имати у виду да је кривично дело проневера у обављању привредне делатности из члана 224. став 1. КЗ у кривичном законодавству Републике

Србије егзистирало као кривично дело од дана 01.03.2018. године, дакле пре времена извршења кривичног дела, с тим што је јавни тужилац окривљенима оптужним актом ставио на терет кривично дело проневера из члана 364. став 1. КЗ, а које кривично дело се од дана 01.03.2018. године може извршити предузимањем радње извршења у државном органу, установи или другом субјекту који не обавља привредну делатност.

Оваквим изменама чињеничног описа кривичног дела из оптужбе, по оцени овога суда, чињенични опис у изреци првостепене пресуде није остао у границама чињеничног основа из оптужбе, односно није остао у границама оних чињеница и околности на којима се оптужба заснива, чиме је првостепени суд изменом чињеничног описа из оптужбе нарушио идентитет оптужбе и пресуде.

Поступајући на напред наведени начин првостепени суд је, по налажењу Врховног касационог суда, доношењем побијане пресуде прекорачио оптужбу и учинио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, а коју повреду није отклонио другостепени суд доносећи побијану другостепену одлуку у поступку по жалби на првостепену пресуду, иако је на ову битну повреду одредаба кривичног поступка у својој жалби указивао бранилац окривљених АА и ББ.

Стога је Врховни касациони суд, имајући у виду наведено, усвојио као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ, адвоката Николе Јасика, те на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП укинуо у целини правноснажне пресуде Основног суда у Старој Пазови К-289/19 од 04.09.2019. године и Вишег суда у Сремској Митровици 2КЖ1-305/19 од 01.04.2020. године и предмет вратио Основном суду у Старој Пазови на поновно одлучивање, у смислу разлога изнетих у овој пресуди, те се сходно овој одлуци није упуштао у разматрање осталих истакнутих повреда у захтеву браниоца окривљених.

У поновном поступку суд ће приликом одлучивања имати у виду примедбе из ове пресуде, те ће поступити по истима и отклонити повреду закона на коју му је указано, након чега ће бити у могућности да донесе правилну и на закону засновану одлуку, у којој ће о свим чињеницама које су предмет доказивања дати јасне, конкретне и аргументоване разлоге, водећи при томе рачуна о начелу забране преиначења на горе (*reformatio in reius*) прописаном одредбом члана 453. ЗКП.

Са изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник,
Снежана Лазин, с.р.**

**Председник већа-судија,
Невенка Важић, с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић